

НООСФЕРНА ОСВІТА У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

А. О. Ващенко, магістр
Житомирський національний агроекологічний університет
М. Л. Васильєв
ВГО «Народний рух захист Землі»

Кіберсоціалізація особистості за своєю суттю є локальним процесом якісних змін структури самосвідомості, а також її мотиваційною сферою в процесі використання Internet-ресурсів та комунікації з «віртуальними агентами соціалізації», що зустрічаються людині в глобальній мережі Internet, в першу чергу, в соціальних мережах, в процесі спілкування: e-mail, форуми, чати (Internet Relay Chat), блоги, соціальні мережі, інтернет-пейджери, телеконференції, on line-ігри тощо. Всесвіт і внутрішній світ людини мають єдиний ритмодинамічний механізм приймання-передачі сигналів. При цьому сигнали здатні трансформуватися: фізичні – у хімічні – у біоритмічні – у психічні. Для реалізації завдань Світу необхідно діяти в режимах і методиках його ритмодинаміки, що відбито в загальних законах розвитку. Для успішного розвитку особистості необхідно реалізувати методичний принцип непорушення гармонії біоритмів людського тіла і мозку. Це принцип етичного (одночасно й екологічного) імперативу. У зв'язку з викладеним одним з напрямів відродження нації і зниження негативних наслідків кіберсередовища є підвищення свідомості населення та розвитку депресивних регіонів через реалізацію ідеї «Родова садиба» як механізму регулювання системи суспільних відносин, розроблену ННЦ «Інститут аграрної економіки» спільно з ВГО «Народний рух захисту Землі», вивчену та рекомендовану до впровадження Кабінетом Міністрів України і НААНУ [7–8].

Село завжди було колискою, носієм і хранителем української культури, її традицій і звичаїв. Але виносячи на своїх плечах тягар змін, що проходили на Україні село почало занепадати. На початок 2012 р. в Україні було 28 500 сільських населених пунктів, а на кінець 2012 р. їх залишилося 28 346 сіл. За період 1990–2012 рр. кількість сільських поселень зменшилася на 354 од., що становить 16 сіл за рік. Практично вдсятеро прискорився процес вимирання сіл. Зменшується кількість великих сільських поселень. Спорожніли 11 % сіл, 714 тис. сільських дворів не мають господарів. У 2011 році кількість померлих перевищила чисельність народжених на 80 тис. осіб. Практично зупинився розвиток соціальної сфери села [3, 4, 8]. Як бачимо за роки незалежності з мапи України знято біля 400 населених пунктів в сільській місцевості. Крім того, 228 населених пунктів не мають населення, але документи по їх зняттю з мапи України не підготовлені за встановленим порядком.

Концепцією «Родова садиба» передбачено «надати законодавче право кожному громадянину України отримати 1 га землі, безоплатно, без права продажу, з правом передачі лише у спадок» (проект Закону України «Про родові садиби та родові поселення»). На громадянина (або родину) покладається обов'язок засадити не менше 30% цієї ділянки неплодовими деревами та дотримуватися екологічного законодавства. В процесі облаштування родової садиби у людини напрацьовуються навички гармонізації відносин з природою, як наслідок, змінюється свідомість населення в напрямі підвищення рівня відповідальності за власне життя та територію проживання, поширення органічного виробництва, безвідходної життєдіяльності, біоадекватних методик в освіті та вихованні (ноосферна освіта) [1–8]. Родова садиба, утворена у формі сімейно-трудового об'єднання громадян в поєднанні з іншими аналогічними за статусом об'єктами, утворює цілісний комплекс – родові поселення, яке крім інших функцій передбачає організацію майстерень, центрів творчості для дітей та молоді. Базовими принципами реалізації концепції «Родова садиба» є органічне виробництво, безвідходна життєдіяльність та ноосферна освіта та виховання.

Пізнання – це процес приймання-передачі і переробки людиною інформації із зовнішнього і внутрішнього світів. Інформація передається і сприймається за допомогою хвилих процесів. Всесвіт і внутрішній світ людини мають єдиний ритмодинамічний механізм приймання – передачі сигналів. При цьому сигнали здатні трансформуватися: фізичні – у хімічні – у біоритмічні – у психічні. Для здійснення пізнання Світу необхідно діяти в режимах і методиках

ритмодинаміки Світу, що відбито в Загальних законах пізнання/збагнення. Для успішного здійснення пізнання необхідно реалізувати методичний принцип непорушення гармонії біоритмів людського тіла і мозку. Це принцип етичного (одночасно й екологічного) імперативу. Це відбито в Загальних законах пізнання/збагнення. Ця позиція – «не зашкодити» природі – зближує та онтологічно зрівнює етику й екологію пізнання. Накладання хвилих картин, що надходять із різних каналів сприйняття в мозок, створює інтерференційну картину об'єкту, що сприймається як його голографічний образ – модель – символ. Створена голографічна модель, яка супроводжується відповідним індивідуальним її відчуттям (проживанням і акомодациєю), стає мислеобразом – індивідуальною голографічною одиницею мислення. Вона має форму, інформацію, енергетику, причинно-слідчий потенціал, можливості зростання і трансформації. Процес пізнання включає численні крос-кореляції мислеобразів – порівняння нового мислеобразу з тими, що вже є в досвіді індивіда. Рух і крос-кореляційні операції з мислеобразами в сукупності становлять сутність процесу мислення. Метою процесу мислення є пошук зменшення невизначеності (спрощення нових мислеобразів і порівняння їх з уже знайомими). У пізнанні найчастіше здійснюється пошук структурних і контекстуальних аналогів наявних у досвіді мислеобразів. Сила мислення полягає в можливості багаторазового повернення до будь-яких мислеобразів, які наочно забезпечують повторення. Вирішення завдання в процесі пізнання починається зі стану невизначеності; під час пізнання відбувається порівняння мислеобразів. Результат відчувається при узгодженні мислеобразів. Вирішення завдань за допомогою крос-кореляції мислеобразів автоматично буде тривати до моменту знаходження результату. Жива система (людина) сама відчуває і сигналізує про достатність результату при правильному з нею поводженні. Надходження нових мислеобразів впливає на зростання і трансформацію вже наявних. Мислеобрази з'являються і проходять відповідні стадії зростання за синергетичними принципами самоорганізації відкритих систем. Мислеобрази як відкриті системи взаємодіють із їхнім носієм (людиною), викликаючи ті чи інші його вчинки або зміни в житті людини на фізичному, творчому, міжособистісному, соціальному, принциповому, світоглядному рівнях буття особистості. У процес пізнання рівноправно залучені тіло людини, її душа, сумарний потенціал особистості, ліва і права півкулі мозку. Зміна і зростання будь-якого мислеобразу спричинює зміни і зростання в усіх сферах знання та життя людини (за принципом

сполучених посудин). Пізнання зовнішнього і внутрішнього світу є нероздільним, тому що єдиний хвилевий механізм і функціонування інформації в мислеобразах невіддільні від акомодатії їх у внутрішньому світі людини. Пізнання умовно відділяється від свідомості, зберігаючи спільні цілі, механізми, природу. Відрізняються вони вектором спрямованості: свідомість є етапом пізнання.

Концепція ноосферної освіти – це система науково-теоретичних, ґносеологічних, методологічних, медико-психологічних і практичних поглядів на природу освіти і шляхи досягнення природовідповідного виховання підростаючих поколінь. Ноосфера (з грецької *noos* – розум) – еволюційний стан біосфери епохи єднання індивідуального і колективного одухотвореного розуму, інтелекту, цілісного мислення і духовності людини на базі Загальних Законів Світу. Це поняття вперше ввів до публічного науково-педагогічного обігу видатний український вчений-натураліст В. І. Вернадський у 1938 р.

Ноосферний розвиток – усвідомлений керований згідно із Загальними Законами управління, цінносно орієнтований на Загальні Закони Світу співрозвиток людини, суспільства і природи, при якому задоволення життєвих потреб населення здійснюється без шкоди для природи і майбутніх поколінь. Ноосферний розвиток націлений на відновлення екологічної рівноваги на планеті і появу нової людини, відмінною рисою якої буде нова якість мислення – цілісне (гармонійне – двопівкульне) мислення, що відповідає Загальним Законам Світу.

Ноосферна освіта – це новий етап в еволюції освіти. Відповідаючи на виклики часу, вона є ключовою ланкою ноосферного переходу. Послідовність переходу однозначна: ноосферна освіта здатна сформувати ноосферне цілісне мислення людини, яке здатне опанувати ноосферну методологію, спрямовану до ноосферного світогляду. Наслідком цих змін є ноосферний розвиток людини і суспільства. Ноосферне мислення включає ноосферна методологія, світогляд та свідомість. Завданням системи ноосферної освіти є розвиток в учнів творчого мислення, адекватного природі мозку, у відповідності до спеціальних законів психіки людини, з метою самоактуалізації особистості і її самореалізації в усіх сферах буття: на індивідуальному, соціальному, планетарному, всесвітньому рівнях, а також розкриття її найвищого потенціалу як інтегрованої суми всіх найвищих можливостей людини для виконання її індивідуального призначення на Землі.

Таким чином, зупинка міграційного процесу з села в міста та за межі країни, а також заповнення нових та наявних населених пунктів

поселенцями з новим рівнем та якісним менталітетом досягається через механізм інформаційно-роз'яснювальної роботи, формування засад державно-приватного партнерства в межах мешканців поселень, громадських організацій, представників органів влади та управління на місцях. Самодостатній характер розвитку підкріплений наявними умовами його реалізації: землі для забезпечення кожної української родини, яка того бажає, 1 га для облаштування родової садиби – достатньо; охочі отримати землю на умовах безоплатного довічного користування, без права продажу з правом передачі лише в спадок – наявні; законодавча база, яка дозволяє місцевим органам влади наразі до прийняття спеціального закону вирішувати питання виділення ділянок під родові садиби, є. Освіта наразі перетворилося на цілу світоглядну філософію, а для деяких людей в філософію життя взагалі. Її центральна тема – створення систем, які забезпечують людські потреби, використовуючи безліч натуральних компонентів і черпаючи натхнення від природи.

Література

1. Inspiring Stories from Ecovillages: Experiences with Ecological Technologies and Practices / Editors: Ansa Palojarvi, Jarkko Pyysiainen, Mia Saloranta. – Vilnius : BMK Leidykla, 2013. – 120 p.
2. Vidickiene Dalia. Living in harmony : inspiring stories from ecovillages / Dalia Vidickiene. – Vilnius : BMK Leidykla, 2013. – 124 p.
3. Батуріна Р. М. «Родова садиба» – один з напрямів сталого розвитку сільських територій / Р. М. Батуріна // Агроінком. – 2013. – № 4–6. – С. 102–109.
4. Кропивко М. М. Організаційні особливості створення родових садіб як альтернативної форми розвитку господарств населення / М. М. Кропивко // Наук. вісн. Мукачівський держ. ун-ту. – 2015. – №2 (4), ч. 2 – С. 24–29.
5. These are the world's fastest growing cities. They're all in Africa [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.zmescience.com/science/news-science/world-fastest-growing-cities-22032017/>.
6. Christian D. L. Creating a Life Together: Practical Tools to Grow Ecovillages and Intentional Communities [Electronic resource] / D. L. Christian. – Paperback : New Society Publishers, 2003. – Mode of access : https://archive.org/details/fa_creating_a_life_together-practical_tools_to_grow_ecovillages_and_intentional_com.
7. Плотнікова М. Ф. Ноосферна освіта як механізм ресоціалізації підоблікових [Електронний ресурс] / М. Ф. Плотнікова, А. О. Вашенко // Інновації в бізнес-освіті 2016 : матеріали II міжнар. наук.-практ.

інтернет-конф., 18 листоп. 2016 р. – Режим доступу : [http : // ibe. kneu. org / uk / plotnikova-m-f-vashhenko-a-o-noosferna-osvita-yak-mehanizm-resotsializatsiyi-pidoblikovyh/#comment-34](http://ibe.kneu.org/uk/plotnikova-m-f-vashhenko-a-o-noosferna-osvita-yak-mehanizm-resotsializatsiyi-pidoblikovyh/#comment-34).

8. Плотнікова М. Ф. Перспективи розвитку сільських територій та Концепція «Родової садиби»: соціально-екологічний аспект / М. Ф. Плотнікова, М. Л. Васильєв // Вісник ЖНАЕУ. – 2014. – № 2, т. 4, ч. II. – С. 412–423.